

1 Oct. 1917.

No. 19.

22e Jaargang.

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN. OPGERICHT IN 1896

Want mijn volk heeft twee boosheden gedaan: mij, de springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken die geen water houden.
Jeremia 2 : 13.

JOSEPH SMITH DE PROFEET-LEERAAR.

Een Toespraak.

(vervolg van blz. 280)

Met andere woorden, en de taal gebruikende van Herbert Spencer, in verband met dit onderwerp: „Uitgesloten als wij zijn van alles wat zich bevindt buiten de grenzen van het beperkte, kan Waarheid, in haar hoogsten vorm voor ons opgerezen, niets meer zijn dan volmaakte overeenstemming tusschen die voorstellingen van dingen welke wij, idealistisch, onderscheiden, en die voorstellingen der dingen, die wij onderscheiden als „werkelijk” te zijn.” Dat is te zeggen dat voor elkeen „de kennis der dingen zooals zij zijn en zooals zij waren” de waarheid zal wezen en de volheid daarvan, hoewel niet noodwendig al de waarheid daar is. Er is echter Waarheid, die niet van kennis afhankelijk is; bestaansvormen althans die, zich bevinden boven, en onafhankelijk van eenige menschelijke kennis.

Ter toelichting: Amerika bestond, hoewel heel Europa, eeuwen lang, zonder kennis daarvan was; totdat het, als feit, ontdekt werd door Columbus. De kracht van den stoom bestond altijd, maar tot op den lateren tijd wist de mensch het niet. Zoo eveneens met de geheimzinnige kracht, die electriciteit genaamd wordt; zij bestond altijd, maar niet tot voor korte jaren kende de mensch haar als eene kracht, die ten nutte kon worden aangewend; en zoo met betrekking tot vele andere krachten en waarheden in Gods heelal, die nu bestaan en altijd hebben bestaan, maar waarvan, tot nu toe, de menschen geene kennis gehad hebben. De opslagplaats der Waarheid is door de menschelijke ontdekkingen nog lang niet uitgeput. Er zijn meer Waarheden in den hemel en op aarde als waarvan de menschelijke wijsbegeerte ooit gedroomd heeft.

En zoo kan het ook zijn dat, parallel loopende met deze bestaansvormen, zelfstandigheden en betrekkingen, den menschen nog onbekend, er intelligenties bestaan, die zoodanige bestaansvormen en betrekkingen wel kennen. Om terug te komen op een der onderdeelen in de hierboven aangehaalde toelichtingen vervat: Amerika bestond, ofschoon heel Europa daarvan zonder kennis was, totdat Columbus het land ontdekte; maar Amerika had inwoners die, uit hun eigen bewuste persoonlijkheden, het bestaan wel kenden van deze westelijke vastelanden. En zoo zou het ook kunnen wezen wanneer iemand naar Mars overgebracht kon worden. Veel is er wat wij aangaande Mars niet weten. Heeft zij een dampkring, en oceanen? Heeft zij groote vastelanden, en bergketens? Is zij bewoond? Zoo ja, hoedanig is dan de staat van hare beschaving? Deze dingen kunnen alle wel bestaan op Mars, maar wij weten het niet. Evenwel kunnen er zich op Mars zelf bewuste wezens bevinden, die al deze dingen, en duizenden andere zaken meer, die aan ons onbekend zijn, wel weten, zaken dus aan ons onbekend, maar geweten door de intelligenties die Mars bewonen. En zoo met betrekking tot de verstaafgelegen planeten en planetenstelsels, die wij ons voor kunnen stellen. Overal waar dingen bestaan kunnen zij evenwijdig vergezeld zijn van zelfbewuste wezens, die hen kennen. Nogmaals dan: er zijn varieerende graden van Intelligenties. Waar twee zelfbewuste wezens bestaan, en de een is meer intelligent dan de ander, daar leidt zulks tot de gedachte dat een derde zichzelf nog meer bewust kan zijn dan de eerste twee, daarna tot een vierde of vijfde, nog meer intelligent; en zoo verder voort, de een boven den ander uitstekende in meerderwaardigheid van zelfbewustheid, totdat gij staat in de tegenwoordigheid van eene oneindigheid van Intelligenties, of wel Eén bereikt die meer intelligent is dan al de anderen. Eén die, direct of indirect, in alle Raden het voorzitterschap bekleedt; die alle bewegingen leidt; alle ondernemingen dirigeert; die al de werelden en wereld-stelsels beheerscht; die allen liefheeft; alle dingen bevat, zelfs de som der bestaansvormen, de Waarheid! En zoo, als de laatste ontleding der zaak: wáar ook bestaansvormen zijn om te kennen, al strekken zij zich ook uit tot in de oneindigheid, daar zijn evencens Intelligenties, die de zoodanige bestaansvormen evenwijdig vergezellen om hen te kennen, hen te beheerschen, zich boven hen te verheffen, en door hen Hunnen wil uit te werken.

Wij hebben over de zegswijze hierboven aangehaald — „de som van het bestaan”, nog meer te zeggen. Deze zegswijze werd gebruikt door den geloovigsten en ernstigsten Christenmensch, den overleden John Jaques. Onderwezen door den Profet Joseph Smith, zong hij in zijn lied op de Waarheid:

· „Zeg dan, wat is Waarheid? Het laatst en het eerst,
Zij is buiten de grens van den tijd!

Moog' hemel en aarde ook eenmaal vergaan,
 Wat er ook geschiede, blijft Waarheid bestaan,
 Onveranderlijk in eeuwigheid."

Zekerlijk moet, datgene wat is, datgene wat geweest is, en dat wat komen zal, de som zijn van het bestaan, ofwel de absolute waarheid; en alles wat is, of geweest is, of wezen zal, is bekend geweest en zal bekend zijn door de overal bestaande intelligenties die, met de rest van hunne kennis, zichzelf kennen; die zelfbewustheid bezitten zoowel als anderer-bewustheid, dat is: bewustheid van andere dingen dan van zichzelf. Van dat standpunt uit bezien is waarheid inderdaad kennis van datgene wat is, zelfkennis van den kenner in zich sluitende. Gezegd mag worden dat de absolute waarheid, evenals hier is uiteengezet, buiten het begrip is van het eindige verstand. Deze bewering, indien gemaakt, kan ik toestemmen, maar omreden het eindige verstand de som van het bestaan, of de absolute waarheid niet kan vatten of omgrijpen, zoo volgt daar niet uit dat de uiteenzetting en de bepaling van de zaak die wij bespreken, foutief is, of dat dezelve min of meer terzijde kan worden gezet door iemands meening. Reflectie op de bepaling hier voorgesteld, zal het feit ontwikkelen dat het een zichzelf bewijzende propositie bevat, van denzelfden aard als de bewering — „voortduur is eeuwig" zonder begin en zonder einde. Of, „ruimte is grenzenloos" — zij heeft geen punt achter zich waaraan de gedachte van zich nog verder uit te strekken, niet kan worden vastgeknoopt, en waarachter zij zich niet zoude uitstrekken. Het is waardeloos om te zeggen dat het eindige verstand de dingen, voorgesteld door deze beweringen, niet kan bevatten. De zaak is grooter dan eenig symbool wat wij door woord of anderszins tot voorbeeld zouden kunnen nemen. Het tegenovergestelde evenwel van deze beweringen kunnen wij vatten en met ons verstand omvatten, dat is, dat de ruimte namelijk hare grenzen zoude hebben, dat de duurzaamheid begrensd is; dat absolute Waarheid minder is dan de som van het bestaan. In de bepaling hier opgesomd hebt ge alles wat is; en als er in eenige bepaling van de Waarheid een fout is, uitkomende in het feit dat daarin niet was inbegrepen de som der bestaansvormen, dan zou die bepaling in zooverre mank gaan en haar doel niet bereiken, om namelijk eene uitlegging van de Waarheid te geven, als hetgeen niet binnen het aangegeven begrip valt, groot is. In verband met betrekkelijke Waarheid — de Waarheid van elk menschenlijk individu, daarvan kan gezegd worden, zooals alreeds is aangegeven, dat dit de som is der kennis van elk menschenlijk individu, voor zoover als hij dit tot zijn eigendom kan maken.

Een andere bespiegeling van deze uitlegging. Merk op de woorden in: „Kennis der dingen * * * zooals zij zijn zullen." Dit stelt een gezichtspunt der Waarheid voor, wat zelden, zoo ooit, wordt ontmoet.

Waarheid is niet een stilstaande poel, maar een levende fontein; niet een doode zee zonder ebbe en vloed; integendeel, zij is een oceaán, onmetelijk groot, uitgestrekt, met lijnen als van het Heelal — zij is het Heelal, grootsch, grenzenloos, eindeloos en schitterend! Zich bewegende in majestueuze kringloopen, opgeheven door onophoudelijke ebben en vloedén; alle verscheidenheid biedende, maar ordelijk samengesteld, nieuwe vormen aannemende van altijd wisselende combinaties; nieuwe schikkingen treffende, nieuwe betrekkingen — vermenigvuldigende zichzelf tienduizenden malen en op tienduizenderlei wijzen; altijd weerkaatsende de intelligentie van den Oneindige; gelijkelijk verklarende, in de zephiërs en in de donders, de verzamelde wijsheid der eeuwen — van God!

IN VERBAND MET DE DINGEN — BESTAANSVORMEN: Thans hebben wij het heelal te overwegen, waarin menschen, engelen, aartsengelen en Goden — allen Intelligenties — leven.

„Daar zijn vele koninkrijken * * * en er is geene ruimte waarin geen koninkrijk is, en er is geen koninkrijk waar geen ruimte is.”

Dit werd door Joseph Smith gezegd in 1832. De samenhang van de aanhaling maakt het duidelijk dat hier „koninkrijken” geene groepen zijn van menschen of volkeren waarover een monarch regeert, maar zelfstandigheden, stof, werelden en wereld-stelsels, onder de heerschappij van wet en Intelligenties. Het is de leerstelling van het eeuwig en overal bestaan van stof en ruimte. Het is eene beschrijving van het heelal voor zoover dat beschrijfbaar is. Laat ons evenwel een oogeblik over de aanhaling nadenken, want het vereischt eenig nadenken om het op de juiste wijze te kunnen bevatten.

Deze „ruimte” — wat wordt daarmee bedoeld? Ik vraag u wat er is tusschen de twee muren van deze zaal, en u zoudt, juist, antwoorden, ruimte, uitgestrektheid. Maar wat is er aan de buitenzijde van elke muur? Ruimte. Geen der muren alzoo is het eind van de ruimte. Laat ons wat hooger zien: Wat bevindt er zich tusschen ons en de zon? Ruimte — uitgestrektheid. Hoeveel ruimte? Onze astronomen zeggen 92.000.000 mijlen. Wat is er aan de andere zijde van de zon, in een directe en rechte lijn van ons af? Ruimte. Hoeveel, 92.000.000 mijlen? Ja, en als 92.000.000 mijlen vermenigvuldigd worden met 92.000.000, dan nog zou het product geene voorstelling geven van al de ruimte die er, in directe lijn van ons vandaan, is aan de tegenovergestelde zijde van de zon. Achter het punt, op deze wijze verkregen, zou de ruimte zich nog verder uitstrekken. Men duizelt evenwel van deze ruimte-eenheden. Neem een lichtstraal — gedurende den tijd van één enkele vleugelslag van een vogel, passeert het licht achtmaal de aarde rond, en legt derhalve een afstand af van meer dan 198.000 mijlen! Er zijn vaste sterren — zonnen — die, zooals de astronomen zeggen, zóóver van ons vandaan zijn, dat het honderd-

duizenden, ja millioenen jaren vereischt vóór een lichtstraal ons van deze verafgelegen zonnen bereikt! Neem een van deze zonnen, en vestig, in verband met de ruimte, uwe aandacht daarop, evenals wij, een oogenblik geleden, deden met betrekking tot datgene wat er is tusschen onze aarde en de zon, en achter de zon in eene rechte lijn van ons vandaan, en dan komt ge tot dezelfde resultaten. Er bestaan geene middelen waarmede de grenzenloosheid kan worden gemeten. Hoe lang uw maatstaf ook moge zijn, zij blijft onevenredig aan de te meten ruimte. Noch door een meetstelsel, noch door een omvattend begrip kan iemand de „buitenste grenzen” bereiken, dat punt waarachter zich geene ruimte meer uitstrekt.

En evenzoo is het met den tijd. Wat was er vóór van daag? Gisteren. En wat zal er na van daag zijn? Morgen. Neem een eeuw, of beter nog, een duizendjarig tijdperk. Waarom geen millioen jaren genomen als een priode om den tijd te meten? Het is hetzelfde als wat wij zeiden van onzen „dag” of, „een oogenblik geleden.” Wat ging er aan onze tegenwoordige periode van 1.000.000 jaren vooraf? Een ander millioen van zoodanige jaren. En wat zal de tegenwoordige periode van 1.000.000 jaren, volgen? Een ander dusdanig tijdperk. En zoo kunt ge voortgaan; maak uw tijdperk om tot maatstaf te dienen, van jaren, van eeuwen, of van duizend jaren als u zulks belieft, het resultaat zal altijd hetzelfde blijven. Steeds blijft het een poging om de grenzenloosheid te meten — om datgene te omvatten wat eindeloos is. De slotsom van al onze gedachten wordt wel weergegeven door wat Ernst Haeckel zegt, in een van zijn laatste werken, waarvan de publicatie, naar ik geloof, nog in onzen tegenwoordigen tijd viel:

a. „De uitgestrektheid van het heelal is oneindig en onbegrensd; ledig is het nergens, maar overal is het met de een of andere zelfstandigheid gevuld.”

b. „De duurzaamheid der wereld is eveneens oneindig en onbegrensd; zij heeft geen begin en geen einde; zij is eeuwig.”

Van deze dingen kan worden gezegd dat zij thans belegen en algemeen overtuigde zaken der wetenschap zijn; maar verre was het van zoodanige overtuiging toen, in 1832, Joseph Smith hetzelfde zeide in de aanhaling: „Er zijn vele koninkrijken; * * * en er is geene ruimte waar zich geen koninkrijk bevindt; en er is geen koninkrijk waar geene ruimte is.”

HET REGEEREN VAN WET: „Er zijn vele koninkrijken * * * en aan elk koninkrijk is eene wet gegeven; en aan elke wet zijn zekere grenzen en voorwaarden. Alle wezens die zich niet aan deze voorwaarde houden (d. w. z., die niet in de wet verblijven) zijn niet gerechtvaardigd.”

Dit werd gezegd in 1832. De passage verkondigt het regeeren van wet door heel dit oneindige heelal — door alle ruimte heen, door alle tijden heen, alsmede in alle koninkrijken; maar laat op 't zelfde

oogenblik de mogelijkheid bestaan om van die wetten af te wijken. Evenwel, „aan elke wet zijn zekere grenzen en voorwaarden.” Een vrij en bond begrip is dat, vooral voor dien tijd, nu drievierde deel van een eeuw geleden. En toch is het, door de ondervindingen der menschen gestaafd, bewezen waar te zijn. De kracht der stroomen van den oceaan en die der winden om, in de richting van hunne beweging, voorwerpen met zich voort te dragen, is overtroffen geworden door eene andere kracht der wet — de kracht der stoom. De wet der zwaartekracht, gevoegd bij de opheffende eigenschappen der warmere lucht; de natuurlijke neiging van het water om zijn eigen niveau te zoeken; alsmede de opheffende kracht der warmte, en de opslorpemde macht van den dampkring, zijn alle slechts in der haast gekozen voorbeelden. Maar van dit eigenste idee dat ook de wet hare maten en grenzen heeft, of wel dat de „wet zelve onderworpen is aan de wet,” heeft Henry Drummond, een van de erkende groote denkers van de negentiende eeuw, meer dan een halve eeuw na onzen Profeet, verklaard dat het „een van de treffendste ontledingingen was van de jongste wetenschap.” En John Fiske zegt, „Om altijd zeker te zijn dat onze ontledingingen en gevolgtrekkingen juist zijn, dienen wij het proces van ontleding en gevolgtrekking zelve een onderwerp van ontleding te maken.” Wat slechts eene erkenning is van Drummond's idee dat „de wet hare wet heeft;” en Joseph Smith's „aan elke wet zijn zekere grenzen en voorwaarden verbonden.” Ik heb in de aanhaling alreeds de mogelijkheid verondersteld van eene inbreuk op de wet; en ook het begrip van „wet” zelve duidt op eene mogelijkheid van disorde, wat een gevolg moet zijn van eene inbreuk op, dat is: een afscheiden van, of eene overtreding der wet. Maar onze Profeet zegt: „Datgene wat door de wet beheerscht wordt, wordt eveneens door de wet beschermd, volmaakt en geheiligd. Datgene wat eene wet verbreekt, en er niet bij verblijft, maar eene wet voor zichzelve probeert te worden, en williglijk in de zonde verblijft, kan niet door de wet, noch door genade, noch door rechtvaardigheid, noch door het oordeel, geheiligd worden.” Van al dit heeft men de conclusie te trekken dat kwaad zoowel als goed, aan de wet onderworpen is, dat wil zeggen: het kan geen kwaad blijven en toch de gevolgen van het goede voortbrengen. Onze Profeet dan leert, dat door al de eeuwigheden heen het heelal er geweest is, er is, en er zijn zal, onderworpen aan de wet; maar dat aan „elke wet zekere grenzen en voorwaarden zijn.”

VERWISSELING EN DE NEIGING DAARTOE: Met betrekking tot de beweging en de verwisseling in dit oneindige heelal, stelt onze Profeet God voor als zeggende:

„Werelden zonder aantal heb ik geschapen. * * * Ziet, daar zijn vele werelden die voorbij zijn gegaan door het woord mijner kracht,

en er zijn vele die nu bestaan, voor de menschen zijn zij ontelbaar. * * * De hemelen, zij zijn vele, en zij kunnen door den mensch niet geteld worden; * * * en als er ééne aarde zal zijn weggedaan, en de hemelen daarvan, dan zal er eene andere komen, en aan mijne werken is geen einde, noch aan mijne woorden."

Deze aanhaling van des Heeren woorden duidt op een voortdurende verwisseling in dit oneindige heelal. De bewering, of het gezegde, „Als er ééne aarde zal zijn weggedaan, en de hemelen daarvan, dan zal er eene andere komen," houdt ongeveer gelijken tred met het idee van de moderne wetenschap van „evolutie en overdracht." Eveneens met de bewering: „Stof is overal, en in ononderbroken beweging en verwisseling; nergens is er volmaakte rust en onbeweeglijkheid; toch blijft de oneindige hoeveelheid stof, en de eeuwigdurende verwisseling van kracht, constant bestaan." En nu moet ik u vragen een eenigzins haastelijk geuite gevolgtrekking, met betrekking tot het effect van deze veranderingen die in het heelal steeds doorgaan, te aanvaarden; een gevolgtrekking die weliswaar verzameld is uit de leeringen van onzen Profet, maar waarvan ik geen speciale aanhaling zal doen. Die gevolgtrekking is dat de neiging tot deze beweging in het heelal, de organisatie en daarna wederom de ontbinding van werelden en wereld-stelsels, zich beweegt in de richting van de ontwikkeling van, en tot vermeerdering der macht en der heerlijkheid van de waarlijk onsterfelijke Intelligenties. Door de wijsbegeerte van Joseph Smith wordt deze gevolgtrekking vereischt.

HET BESTAAN VAN GOED EN KWAAD: Met betrekking tot goed en kwaad leerde onze Profet: „In alle dingen dient er eene tegenstelling te zijn. Was zulks niet zoo dan kon de rechtvaardigheid niet voortgebracht worden, noch de goddeloosheid; noch heiligheid noch ellende; noch goed noch kwaad; redenen waarom alle dingen (bij afwezigheid van deze tegenovergestelde zaken) één enkelvoudige samenstelling zouden zijn."

Weinig nadenken wordt er slechts vereischt om de waarheid van deze leerstelling vast te stellen. Het begrip goed sluit, stilzwijgend, het tegenovergestelde ervan, kwaad namelijk, in zich. Wet, die met zich draagt het begrip „orde" sluit, als een vanzelfsprekend feit, in zich „disorde", en neemt daartegen hare maatregelen. Van de waarheid der leer, alhier aangekondigd, worden wij ons elk oogenblik bewust. In de astronomische orde van dingen wordt deze leer gezien in de „aantrekkende" en de „middelpuntvliedende" krachten — de krachten die tezamen houden, en die van elkander doen vlieden. In de scheikunde wordt zij openbaar in de „samenstellende" en de „ontbindende" krachten. Gezien wordt zij in „positieve" en „negatieve" electriciteit; in „licht" en „duisternis"; „warmte" en „koude"; „beweging" en „rust"; „genot" en „pijn"; en zoo vervolgens. Met betrekking tot

deze zaken maken de leeringen van onzen Profeet zelfs het bestaan zelve afhankelijk van deze tegenstellingen. Luistert:

„En als gij zeggen zult: daar is geene wet, dan zult ge eveneens zeggen: daar is geene zonde. Als gij zeggen zult: daar is geene zonde, dan zult gij eveneens zeggen: daar is geene rechtvaardigheid. En als er geene rechtvaardigheid is, dan is er geen geluk. En als er geene rechtvaardigheid noch geluk is, dan is er geene straf noch ellende. En als deze dingen er niet zijn dan is er geen God. En als er geen God is dan zijn wij niet, noch de aarde, want er kon dan geene schepping van dingen geweest zijn; noch om er mede te werken, noch om bewerkt te worden.”

Hebt u er ooit over nagedacht wat eene verschrikkelijke wereld het geweest zoude zijn, zonder deze tweevoud? Zonder de tegenover elkander gestelde bestaansvormen, hier bedoeld? Beeldt u in, alle dingen der wereld wit! Geene tegenstelling in kleuren! Het gevolg ervan zou een algeheele waanzin zijn. De „verschrikkelijke verzinking in het niet” wordt geevenaard door het „verschrikkelijke” ervan dat alle dingen opgelost zouden zijn in „één samengesteld geheel.” De afwezigheid van deze noodzakelijke „tegenstelling in alle dingen” is, door een wijsgeerig schrijver van den lateren tijd, in de volgende termen zeer juist omschreven:

„Kwaad bestaat in de weegschaal der natuurlijke krachten. * * * Het is, eveneens, de achtergrond van het goede, de aansporing ertoe, en de proef ervan; zonder hetzelfde kon het goede geen bestaan hebben. Zonder het kwaad van het gevaar kon de deugd van den moed niet bestaan, en evenals de deugd van het weldadig medelijden niet bestaan kon zonder het kwaad van het lijden, zoo eveneens kon geen enkele andere deugd bestaan zonder haar corresponderend kwaad. In eene wereld zonder kwaad — als zoodanig eene wereld werkelijk bevatbaar was — zouden alle menschen eene volmaakte gezondheid genieten, volmaakte intelligentie bezitten, en volmaakte zedebegrippen hebben. Niemand kon eenige vermeerdering van wetenschap verkrijgen, aangezien de volume van een ieders kennis vol zoude zijn. De temperatuur zou altijd, bij warmte en koude beide, op 70 graden (in overtolligheid, wat kwaad is!) staan. Er kon geene vooruitgang wezen, aangezien vooruitgang de vermeerdering is van het goede. Een wereld zonder het kwade zou zijn als arbeid zonder inspanning, als licht zonder duisternis, als strijd zonder tegenstander. Het zou een wereld wezen zonder beteekenis.”

(Wordt vervolgd)

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der Laatste Dagen.

Redactie:
J. A. BUTTERWORTH.

Assistent:
B. TIEMERSMA.

ZALIGHEID VOOR DE DOODEN.

Als wij schrijven „zaligheid voor de dooden” dan bedoelen wij daarmede niet de zaligheid voor hen wier leven zoodanig is geweest dat hun aan de andere zijde krachtens deze feiten eene zaligheid kan wachten, maar meenen wij te zeggen dat, ofschoon op aarde niet de gelegenheid is geweest de voorwaarden te vervullen waarop de zaligheid is gegrondvest, die zaligheid toch verkregen kan worden door in de wereld der toekomst te vervullen een deel van de vereischten dienaangaande.

Laten wij wat duidelijker zijn. Het grootste deel van het zoogenaamde christendom vermeent te moeten gelooven dat wanneer de adem des levens hier op aarde is uitgeblazen, heel het toekomstig lot, tot in alle eeuwigheden toe, vervuld is geworden en vastgesteld. Met andere woorden: wanneer iemand sterft, hetzij dan als een rechtvaardig mensch, gerechtvaardigd òf door goede werken, òf door het geloof, overeenkomstig de zienswijze van de afdeeling van godsdienst waartoe de gestorvene heeft behoord, en in welke bijzondere vorm zich de achterblijvenden de toekomst denken — de gestorvene dan een lot bepaald is geworden wat voor al de eeuwigheden onvergankelijk zal blijven. Of men gaat naar de hel, — òf, (het kleinere aantal) naar den hemel. In die hel of in dien hemel zal men voor altijd blijven. De omstandigheden zullen zich nimmermeer ten goede of ten kwade wijzigen. Is de hemel bereikt, al is het ook nog zoo op het kantje af, dan zal de hemelbewoner voor eeuwig deel hebben aan al de geneugten, aan al de zaligheden die dezen staat te genieten geeft. Is daarentegen de persoonlijkheid aangewezen ter helle te varen, al is het eveneens ook maar op het kantje af geweest, dan zal de eeuwige wroeging, eeuwige pijn en eeuwige smart zijn deel zijn en blijven tot in nimmerophoudenden tijd.

Wij zeiden zoo juist dat zulks het gevoelen is van het grootste deel van het zoogenaamde christendom, en ofschoon wij de aanhangers van zoodanig een leer natuurlijk nimmer hebben geteld, en geneigd zijn te gelooven dat er, ook zelfs onder de aanhangers van zoodanig dogma er velen gevonden worden die, hoewel gebonden in de ketenen der leer, doen en uitspreken alsof dit werkelijk hun overtuiging is, er inderdaad niets van meenen, hierdoor blijk gevende dat zij zelve beter zijn, en zich als zoodanig ook een beteren God gekozen hebben als hun leer onderwijst, — toch is het aantal hunner die gevangen zitten in zoo gruwelijk een leer, groot te noemen.

Wat hebben de menschen eigenlijk van hun godsdienst een caricatuur gemaakt! De Bijbel, die als grondslag dient voor veler gelooven, is naar waarheid in de handen van onontwikkelden, die zich enkel richten naar datgene wat anderen hun voorhouden, een gevaarlijk boek!

Want, wij willen niet ontkennen dat er in den Bijbel wel teksten gevonden kunnen worden die, wanneer bekeken met een oog door sectengeleerdheid verduisterd, — een meening verkondigen die, als ze

verwongen worden naar eigen vooropgesteld begrip, iets dergelijks te zien zou geven, maar wij vragen ons dan met verwondering af: wat voor God hebben de voorgangers van zoodanige secten zich gedacht? Moet God dan noodwendig een beul zijn, een tyrant, een on-mensch die niets beters weet te doen dan Zijne kinderen, Zijne schepselen die door Hem het aardsche aanschijn geschonken is geworden, te vermoorden, om te brengen en voor eeuwig ongelukkig te maken? Wat doen wij met zoo'n God? Kunnen wij zoo'n God liefhebben? Neen, hoogstens zouden wij Hem kunnen vreezen! Vreezen, in den allerongelukkigsten zin van het woord. Bang zouden wij voor zoo'n monster kunnen zijn. Zoo iemand die beschikt over alle macht in den hemel en op aarde, en er dan zijn genoeg in zou vinden het eigen menschedom, het eigen schepsel, voor eeuwig ongelukkig te maken!

Zoodanig was ook het begrip van een deel van het oude Jodendom van voorheen. Ook zij meenden niets anders dan dat hun God een Groote God was weliswaar, maar eveneens een Wreker! Iemand die de minste ongehoorzaamheid straffen zou met een straf gansch en al onevenredig aan het bedreven kwaad. Ook hun was God niet als zoodanig geleerd, maar eigen verdraasde begrippen, ontstaan door eigen onvolkomenheden en eigen boosheid, waren oorzaak geworden dat God als zoodanig geraakte voorgesteld.

Heil Jezus! Heil onzen Verlosser! Onzen Zaligmaker! Want niet alleen kwam Hij om het menschedom van zonde, in directen en bedreven zin van het woord, te verlossen, en hen den weg naar het goede, naar het reine en naar het edelste te wijzen, maar eveneens kwam Hij om ook aan den menschen te vertellen dat God geen beul was, dat Hij geen tyrant was, geen moordenaar, maar dat Hij een Vader was in den diepsten en reinsten zin van het woord. Hij kwam om te verklaren dat de zonde door den Heer gehaat was, maar dat Hij de menschen lief had, en dat al Zijne aansporingen en al Zijne werken er op gericht waren den menschen het goede te onderwijzen en hen aan te sporen dat goede, wat alleen de zaligheid kan brengen, in toepassing te brengen.

Sommigen namen de leer en de practijken van Christus aan. Maakten ze tot de hunne. Het meerendeel echter verwierp Hem, en een nog grooter meerendeel, vergeleken met de geslachten die de aarde hebben bewoond en bevolkt, hebben nimmer nog van Hem gehoord. Dit grootere meerendeel, waaronder ongetwijfeld vele rechtvaardigen zijn' sterft, en komt aan de andere zijde van het graf. Hebben wij nu een beul tot God die allen ten verderve doemt, omdat zij niet in Zijnen Zoon hebben geloofd? Of hebben wij een Vader tot God die, met wijze en voor ons onnaspeurlijke oogmerken de kennis van den Verlosser aan hen onthouden heeft, om die kennis hen bij te brengen op een ander tijdstip van hun eeuwig leven?

Wij hebben daar, in den hemel der hoogste glorie, eenen Vader wonen, en wij danken Hem, uit den bodem van ons hart dat Hij, in deze laatste dagen, opnieuw het evangelielicht heeft doen schijnen, waarin ons bekend is gemaakt dat de zaligheid is voor hen zoowel die zonder wet gestorven zijn, als wel voor hen die aan deze zijde van het graf de verkondiging van Zijn rein heilwoord hebben gehoord. Wij danken Hem dat Hij ons in dit leven heeft begunstigd met eene kennis van Zijne zaligheid, alsmede met eene zekere kennis van de verwantschap die er bestaat tusschen de wezens aan deze zijde en die aan de andere zijde van het graf, en dat Hij ons de gelegenheid

heeft geboden zaligmakers te zijn voor de afgestorvenen die, wanneer hun tijd, in verband met hun mindere of meerdere rechtvaardigheid is gekomen, ook daar het evangeliewoord zullen hooren, wat in staat is hen dezelfde zaligheid en hetzelfde geluk te brengen wat hier reeds aanvankelijk het deel wordt van hen die Zijne heilwetten betrachten.

Evenals Jezus ging naar de geestenwereld, om daar het evangelie te prediken aan degenen die gevangen waren en die gezondigd hadden in de dagen van Noach, (1 Petr. 3: 18—20), evenzoo zullen zij die Zijne zending hebben begrepen en nageleefd, op hunne beurt gebruikt worden als Verlossers op den berg Zion, om te dienen als heilgezanten voor de afgestorvenen zonder wet en zonder Christus, opdat een groote broederband gelegd kan worden tusschen menschen en menschen, en de zaligheid der eeuwen voor elkeen der aardbewoners, hetzij die van het verre verleden, van het nu, of van de toekomst — gemeenschappelijk goed moge worden.

DE UITVERKOREN ZIENER.

(Uit het Engelsch)

door

J. J. van Langeveld.

In de dagen van Jezus werd iedere daad en omstandigheid van Zijn leven door Zijne jaloersche vijanden veracht en verkleind. Het verslag evenwel van Zijn aardsche loopbaan, waaruit de tegenwoordige Christenwereld haar oordeel omtrent Hem put, was niet geschreven vóór dat alle onbeteekenende en nietige voorvallen vergeten waren. En thans staat Zijn karakter daar, verlicht door de eeuwige zonneshijn des hemels, uitgebeeld tegen de onmetelijkheid van het verleden, in veredelende eenvoudigheid.

Laat ons Joseph Smith, hoewel hij slechts profeet was, in hetzelfde licht beschouwen. Zie hem zooals hij verheven is in het volle licht van zijn werk, hem, de toteenbrenger van de meest uiteenlopende secten en leerstellingen; het orakel Gods des Almachtigen, tot alle geslachten, talen en volkeren.

Joseph Smith was een teruggetrokken jongmensch. De Geest maakte hem vrijmoedig om het evangelie, wederom geopenbaard, te verklaren aan vorsten en heerschers van het gansche menschendom. Een eenvoudige boerenknaap was hij geweest, maar het goddelijk gezag was zóó volkomen op hem uitgestort, dat men tot hem op moest zien met eerbied en ontzag. In de groote dingen van kunst en wetenschap was hij ongeleerd, maar hij wandelde met God, totdat de menschelijke kennis voor hem was als een open boek, en celestiaal licht zijn verstand doorstraalde.

Zijn verheven ziel begreep de grootheid van zijne zending, en met goddelijke kloekmoedigheid vervulde hij de roeping waartoe God hem had verordineerd eer de wereld was.

Toen hij den mannelijken leeftijd had bereikt scheen hij al de voortreffelijkheden en aantrekkelijkheden in zichzelf te hebben vereenigd. Zijn vleeschelijk lichaam was de van nature aangewezen woonplaats voor zijn verheven geest. Hij was meer dan zes voeten lang, had een breede borst en fers ontwikkelde ledematen. Zijn hoofd, dicht bedekt met zacht, golvend haar, gaf hem een statig voorkomen. Zijn

gelaat had zulk een zuivere, reine en doorschijnende tint, dat het scheen alsof zijn ziel zich daarin, als in eenen spiegel, weerkaatste. Hij droeg geen baard, maar de volle kracht en schoonheid van zijn uiterlijk maakten indruk op ieder die hem zag. Zijne oogen schenen in de harten der menschen door te dringen en daarin te lezen. Zijn mond verried macht, gepaard met liefde. Zijn majestueuze houding was natuurlijk, niet nageboost. Hoewel vol van persoonlijke en profetische waardigheid kon hij, wanneer de gelegenheid zich daartoe voordeed, zich op andere oogenblikken vermaken, zich gelukkig en onbezorgd gevoelen als een knaap. Dit was een van zijne meest opmerkenswaardige karaktereigenschappen; en somtijds werd daarop, door zijne lasteraars, minachtend gewezen, dat de uitverkoren „man Gods“ zich als gewoon aardsch mensch onder zijne broeders mengde. En toch is zulks een valsche bespotting, want Zaligmaker en Profet moeten, even als alle andere menschen, eten, drinken, en zich kleeden. Zij hebben de natuurlijke noodzakelijkheden, aandoeningen en genietingen, met alle andere menschen gemeen. En het is een vanzelfsprekend feit dat een goddelijk apostel, met een aardsch lichaam, honger en dorst te bevredigen heeft, dat hij niet altijd kan profeteeren, maar uren heeft om te lachen met de vroolijken, te weenen met de bedroefden, en al deze natuurlijke functiën evengoed als ieder ander te verrichten heeft.

Maar wanneer ook, hetzij genegen tot mannelijke sport, in uren van ontspanning, in woorden van wijsheid, verkondigende in spreekgestoelte of in open lucht, altijd was hij de leider. Zijne aantrekkingskracht was meesterlijk, en zijne heldhaftige inborst vond algemeen bewondering. Waar hij zich ook bewoog, was elkeen gedwongen te erkennen dat hij een machtig man was. Vreemdelingen, van verren afstand gekomen om hem te zien, wisten, op 't zelfde oogenblik dat hun blik hem aanzag, dat hij het was. Menschen hebben vastelanden en oceanen overgestoken om hem te ontmoeten, en zij kenden hem oogenblikkelijk van onder een groote menigte.

Het was een gedeelte van Joseph Smith's groote zending om „de dwalingen der eeuwen te bestrijden; het geweld van het gepeupel het hoofd te bieden, de onwettige handelingen van uitvoerende autoriteiten te bekampen, de gordiaansche knoop van macht door te hakken, om redkundige problemen van universiteiten door middel van waarheid te ontleden, — door waarheid, helder en doorschijnend als diamant. Hij volbracht een werk dat „noch door heidensche gramschap, noch door den tand des tijds, noch door het zwaard, noch door het vuur, te niet kan worden gedaan.“

Des profeten leven was verheven en onbaatzuchtig. Zijn dood zette de kroon op zijn martelaarschap.

Uit „Life of Joseph Smith“.

RIJMPREEKJES.

5.— Het kàn!

(Zie tevens DE STER 1916, blz. 220.)

„Het kon niet — onmooglijk!“ zóo werd er beslist, maar hij zei dat hij 't niet beweerde; hij sprak met een lachje dat hij het niet wist voordat hij het zelf eens probeerde. Dus hij pakte het an met den moed van een man; het twijfelgevoel — hij vermeed het. Hij

werkte maar raak aan de moeilijke taak, die niemand kon doen — en hij deed het!

„Dat kunt ge onmogelijk!” zoo werd er gesmaald; „onmogelijk — geen sterveling kon het.” Maar hij trok zijn jas uit; hij heeft niet gedraald bij 't moeilijke werk — hij begon het. Hij klemde zijn mond waar een lachjen om stond; het twijfelgevoel — hij bestreed het. Hij werkte maar raak aan de moeilijke taak, die niemand kon doen — en hij deed het!

„Het kan niet — onmogelijk!” (Verlammende klacht, die duizenden tongen herhalen; het doet er niet toe, naar welk doelwit gij tracht, men spreekt van mislukking en falen. Doch ge pakt het maar ân met den moed van een' man; het twijfelgevoel — o, verfoei het! Je arbeidt maar raak aan de moeilijke taak, die „niemand kan doen” — en dan doe je 't!

(Een onbekend Engelsch auteur nagevolgd)

Frank I. KOOYMAN.

AAN DE WAARHEID.

Gij die zoo hoog en heerlijk glanst
 Met eeuwig onverzwakte stralen,
 En ze ook nog smetloos rein bewaart
 Als z' op 't bezoedeld aardrijk dalen.
 Keer tot mij in en zie mij aan,
 En laat uw adem mij omzweven,
 Dat ik, door u geschraagd, bezield,
 Uw hemel tegemoet moog' streven.
 o Wend den blik niet van mij af!
 Gij zult mij uwer waard bevinden;
 Verlos mij slechts, gij die het kunt,
 Van al wat me aan den schijn blijft binden.
 Laat me aan de bron, die gij ontsluit,
 Voor goed den beetten zieldorst laven.
 Al klinkt mijn bede koen en stout,
 'k Zal met de daad die bede staven.
 Ik vrees niet: ik heb moed genoeg
 Om in uw godlijk licht te staren,
 En ook geen hooge en steile vlucht
 Zal mij doen duizlen of vervaren.
 Men zegt wel, dat gij vreeslijk zijt,
 En schuilt vaak weg voor uwe klaarheid;
 Maar wie u eens in de oogen zag.
 Weet dat gij schoon zijt, eeuwge Waarheid!

CARMEN SYLVA.

DE VROUW, DIE DEN LAST DROEG.

door

Augusta van Slooten.

Twee vrouwen verlieten tezamen eenzelfde huis en tezamen ook gingen zij geruimen tijd eenzelfden weg. Doch bij een kruispunt zeiden zij elkander vaarwel, ging de eene rechts, de andere links.

Lange jaren verlieden alvorens zij elkaar wederzagen. Dit weerzien was op den weg terug naar het huis, dat zij eens tezamen hadden verlaten.

De eene vrouw, een schoone vrouw, liep recht en trotsch en gemakkelijk; zij droeg het hoofd met waardigheid en gratie. Haar gang was fier en heur handen waren vrij. De andere liep gebogen, de peinzende oogen naar den grond gericht, gebukt onder een zwaren last. Haar fraai gelaat was vervallen; om den mond plooiden zich een trek van diepen ernst en zwaarmoedigheid; moeilijk was haar gang . . . In den beginne bemerkte zij de vrouw niet, met wie zij eenmaal hetzelfde huis verliet. En evenmin herkende deze in de gebogen gestalte de degene, die samen met haar de toekomst tegemoet ging.

Toen hief onverwachts de lastdragen de het op en stond verwonderd maar met blijdschap.

„Zuster!“ riep zij juichende, „zuster, ben je het waarlijk?“

Nu toefde ook de andere.

„Ach!“ riep deze, „m'n zuster? Ook op den weg naar huis?“

„Ja,“ zei de gebogene, en nu klonk haar stem dof en mat „op den weg naar huis! Maar, o, mijn last is zoo zwaar en mijn adem gaat zoo moeilijk! De steenen zijn zoo hard en mijn voeten doen zoo'n pijn!“

„Waarom werp je dan dien last niet af? Dan behoef je niet zoo gebogen te gaan en zal je vrijer kunnen ademen . . . Waarom loop je niet middenop? Daar is de weg geplaveid en zal je je voeten niet stooten.“

„Mag ik met zulk een grooten last het middenpad betreden? Ik moet immers wel loopen daar waar de steenen mij bezeeren?“

„Ik zeg u toch, bevrijd je schouders!“

De moede vrouw kleurde.

„O neen,“ zei zij, en er kwam een edele glans in haar oogen, „ik kan dit alles niet afschudden; die last is mij lief, hoe zwaar die ook te dragen valt! Het is alles wat ik in mijn leven heb bijeen vergaard . . .“

Ik heb altijd getracht iets groots en schoons te bereiden, en àl mijn plannen zitten hierin; ook mijn liefde en àl de arbeid van de jaren sedert wij scheidden. Daarbij mijn herinneringen aan wat heerlijk was en troostrijk, aan het leed over verloren vriendschap en het berouw over mijn vele zonden. Het leven heeft mij diep teleurgesteld, want niets is geworden zooals ik het zoo vurig hoopte, maar geen mijner gebroken illusies zou ik kunnen prijsgeven — alles, àlles draag ik nu zonder iets ervan te willen missen terwille van wat meer gemak.“

„Dat is dom,“ zei de schoone vrouw, „dat is hèèl dom. Je bent een verkeerden weg ingeslagen, toen wij scheidden; daar heb ik je toen reeds voor gewaarschuwd . . . Ik heb altijd geloopt als nu, middenop, vrij, zonder last! Elk een heeft het pad voor mij geëffend en ik ben met vasten tred voorwaarts gegaan, recht voor mij uitziende. Voor alle menschen die mij den weg bereidden ben ik minzaam geweest; ik heb vriendelijk geglimlacht. en als er een struikelblok lag ben ik eromheen geloopt of heb het anderen laten wegwentelen. Daarom ga ik nu ook op dezen effen weg met opgeheven hoofd en genoegzaam, en daarom zijn mijn handen vrij!“

„Heb jij àltijd voor je uit gekeken?“ vroeg de gebogen vrouw ongeloofig.

„Ja, altijd voor mij uit.“

„Heb je nooit angstig stilgestaan en geluisterd en om je heen gezien?“

„Nee, nooit. Zoodra men stilstaat of luistert of om zich heen ziet is men niet blijde meer, en ik wilde blijde zijn.“

„Heb jij nooit gezondigd?“

„Nee, God zij dank.“

„Nooit slechte, leelijke dingen gedaan?“

„Nee.“

„Ben jij wel eens rijk geweest, schatrijk, en hebt toen alles weggegeven, ook je vertrouwen?“

„Nee, natuurlijk niet. Want wanneer je alles weggeeft wordt je arm, en als je arm bent eften men je weg niet meer.“

„En heb je,“ vroeg de gebogene aarzelend voort, met ontzag de andere aanstarend, „heb je ook nooit beproefd de menschen gelukkig te maken?“

„Nee,“ lachte de schoone vrouw met een vriendelijk, medelijdend lachje, — „nooit! Niemand kan immers de menschen gelukkig maken! Dat heeft nog nooit iemand gekund. Waarom zou ik het dan beproeven?“

De gebogen vrouw zweeg langen tijd eerbiedig. Toen sloeg zij haar donker omkringde oogen op en zei stil:

„Wat ben jij verstandig.“

„Ja,“ sprak de schoone vrouw op den gemakkelijken weg, „dat ben ik . . . Daarom blijf ik nu maar niet langer naast je loopen, want dan moet ik zulke kleine pasjes nemen. Ik loop liever vast vooruit — naar huis.“

De gebogen vrouw knikte zwijgend en de ander ging vlug en gemakkelijk verder. Zij groete hier-en-daar eens vriendelijk en elk was heel vereerd met een knikje. — De vrouw met den last vorderde slechts langzaam, heel langzaam; niemand lette op haar.

Doch eindelijk was ook zij thuis gekomen en vond zij haar zuster wachtende.

„Ben je wachtende?“ vroeg zij verwonderd. „Ben jij nog niet bij God geweest?“

„Nee,“ antwoordde de schoone vrouw. „De laatsten zullen de eersten zijn, werd mij gezegd. Ik heb op jou moeten wachten. Het is heel vervelend voor mij, dat ik op jou heb moeten wachten.“

„Ja,“ zei de ander zacht en verontschuldigend, het is heel vervelend voor je.“

Toen kwamen ze bij God.

God vroeg: „Wat hebt gij beiden in het leven gedaan, sedert gij dit huis verliet?“

De schoone vrouw nam 't woord en zei: „Heer ik heb fier en zondenloos langs den grooten, gemakkelijken weg gewandeld. Men heeft alle steenen voor mijn voeten weggenomen en daarvoor heb ik met mijn glimlach minzaam bedankt. Ik heb al het aangename en goede van het leven met gepastheid genoten, wat te kunnen niet ieders gave is. Ik ben steeds met de juiste menschen denzelfden kant gegaan. Mijn levensweg was daardoor zeer genoeglijk en menigeen heeft mijn vriendelijkheid gewaardeerd.“

„Het goede te aanvaarden alsof men door aanvaarding een gunst bewijst, is zeker een even groote levenskunst als om zichzelf te geven,“ sprak God. „Het is zeer prijzenswaard met de juiste menschen denzelfden kant te gaan en zonder schuldenlast, vrij en gelukkig, terug te komen. — En gij?“ tot de gebogene.

„Ik, Vader, wat moet ik zeggen? Het is zoo veel! Waar moet ik mede beginnen? Zie slechts die zwaarte op mijn schouders, zie al deze zonden, deze fouten, deze mislukkingen, die gebarsten idealen en al dit verdriet.“

„Ja,“ sprak God, „gij draagt vele zonden en vele mislukkingen en uw voeten bloeden . . . .“

„Van de punten der steenen op het oneffen pad,“ klonk 't vol schuldbeuusten deemoed.

„Gij draagt een grooten last van leed om veel onechte liefde en egoïste, waardelooze vriendschap, den smaad om veel mislukte pogingen en den spot van onbegrepen idealen, Uw oog is dof van 't schreien om de wanhoop van uw soms verloren gewaand geloof . . . . Maar men streeft niet zonder mis te tasten en als men niet liefheeft kan men niet bedrogen worden! Als men niet twijfelt kan men zijn geloof niet hervinden en als men niet werkt kan men niet falen!

Wanneer men den grooten, machtigen last van het leven niet ten volle dragen wil is men afgemat op de thuisreis en heeft men geen rustplaats van noode! Mijn kind wat zult gij moede zijn! Zit neder en leg thans uw last naast mijn troon.“

Weenende zette de vrouw zich en God legde zijn hand op haar grijzende haren.

„Gij hebt met volharding en trouw en liefde den moeilijken weg afgelegd,“ sprak God. „Uw loon is te mogen rusten aan Mijn voeten en te mogen schreien aan Mijn schoot.“

De schoone vrouw zag toe en stond!

OVERGENOMEN.

OVERLEDEN.

KOLDENHOF. Te Maasoord is op 15 Juli 1.1. overleden: Zuster Neeltje Koldenhof. Geboren op 19 December 1880 te Rotterdam, was Zuster Koldenhof op 7 December 1898 gedoopt.

VAN BRUG. Te Ogden, Utah, is overleden het eenigst kindje van Zuster Jeltje van Brug—de Wilde. 't Kindje was geboren in Holland op 17 October 1915, terwijl de sterfdatum was 29 Mei 1917. Het dochtertje heette Fijkje.

INHOUD:

Joseph Smith de Profeet-leeraar . . . . . blz. 289	Rijmpreekjes . . . . . „ 300
Zaligheid voor de dooden . . . . . „ 297	Aan de waarheid . . . . . „ 301
De uitverkoren ziener. „ 299	De vrouw, die den last droeg . . . . . „ 301
	Overleden . . . . . „ 304

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 7B Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending. Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 1.80, Buitenland f 2.50, Amerika 1.00 doll. — Per exemplaar 10 cent.